

Ympäristöterveydenhuollon taksa 1.1.2023

1 § Soveltamisala

Tätä takkaa sovelletaan

- A) Elintarvikelaissa (297/2021) säädettyihin kunnan viranomaisen suoritteisiin, jotka koskevat (73 §)
- 1) 10 ja 13 §:ssä tarkoitettujen rekisteröintiä koskevien ilmoitusten käsittelyä sekä 9 ja 11 §:ssä tarkoitettujen hyväksymistä koskevien hakemusten ja ilmoitusten käsittelyä
 - 2) valvontasuunnitelmaan sisältyvää 72.1 §:ssä tarkoitettua toimintaa koskevaa tarkastusta, asiakirjatarkastusta ja näytteiden tutkimista. Valvontasuunnitelmaan perustuva näytteenotto sen sijaan sisältyy vuosittain perittävään valvonnan perusmaksuun.
 - 3) 40.1 §:ssä tarkoitetun kehotuksen noudattamisen valvomiseksi tehtyä tarkastusta.
 - 4) Elintarvikesäännösten noudattamatta jättämiseen perustuvien 9 luvussa tarkoitettujen hallinnollisten pakkokeinojen ja sanktioiden noudattamisen valvomiseksi tehtyjä tarkastuksia.
 - 5) Ympäristönsuojelulain (527/2014) 17 luvussa tarkoitetun valtioneuvoston asetuksen noudattamiseen liittyviä tarkastuksia sekä

Kunta perii lisäksi maksun muustakin valvonnasta sekä siihen liittyvistä tarkastuksista ja tutkimuksista sellaisena, kuin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/625 artikloissa 79–85 säädetään.

Rekisteröidyn alkutuotannon suunnitelmallisen valvonnan tarkastuksista ei peritä maksuja. Hyväksytyiltä itujen alkutuotantopaikoilta peritään suoriteperusteiset maksut. 73 §:n 1 ja 2 mukaan. Jos rekisteröityyn alkutuotantoon tehdään uusintatarkastus laiminlyönnin johdosta, tarkastuksesta peritään maksu. Valvonnan perusmaksusta vapautetut kyläkaupat ja yleishyödylliset yhteisöt harjoittavat pääsääntöisesti rekisteröityä elintarviketoimintaa ja kuuluvat suunnitelmallisen, riskiperusteisen valvonnan piiriin. Vaikka näiltä toimijoilta ei peritä valvonnan vuosittaista perusmaksua, niiltä peritään 73 §:ssä säädetty suoriteperusteiset maksut.

- B) Terveystoimintalaissa (763/1994) säädettyihin kunnan viranomaisen suoritteisiin, jotka koskevat
- 6) 6 §:ssä tarkoitettua kunnalliseen valvontasuunnitelmaan sisältyvää tarkastusta, asiakirjatarkastusta, näytteenottoa ja näytteen tutkimista
 - 7) 6 §:ssä tarkoitettuun kunnan valvontasuunnitelmaan sisältyvän tarkastuksen perusteella annettujen määräysten valvontaa silloin, kun määräysten antaminen perustuu tämän lain säännösten noudattamatta jättämiseen
 - 8) 6 §:n pykälän nojalla myönnettyjä todistuksia (laivatarkastukset)
 - 9) 13 §:n mukaisista toiminnoista tehtävien ilmoitusten käsittelyä

- 10) 13 §:n nojalla tehtyjen ilmoitusten perusteella annettujen määräysten valvontaa
- 11) 18 §:n mukaisen laitoksen hyväksymistä
- 12) 18 a §:n mukaisen ilmoituksen käsittelyä ja myönnettyä todistusta
- 13) 18 §:n nojalla tehdyn hakemuksen perusteella annettujen määräysten valvontaa sekä 20 §:ssä edellytetyn talousveden laadun valvontaa ja tarkkailua
- 14) 13 §:n ja 18 a §:n mukaisten ilmoitusten ja 18 §:n mukaisten hakemuksen viereilläolosta kuulemisesta ja päätöksestä ilmoittamisesta aiheutuvia kuluja
- 15) 20 §:n mukaisen riskinarvioinnin hyväksymistä
- 16) 26 §:n mukaista asunnossa tai muussa oleskelutilassa suoritettua tarkastusta, joka liittyy terveyshaittojen selvittämiseen tai haitan poistamisen varmistamiseen; viranomaisen ensimmäinen tarkastus terveyshaittaepäilyn selvittämiseksi ja siihen liittyvä jatkotutkimustarpeen määrittely on kuitenkin maksuton
- 17) 26 §:n mukaisten terveyshaittojen selvittämiseksi asunnossa tai muussa oleskelutilassa suoritettua mittauksia, näytteenottoa, tutkimusta ja selvitystä (arvonlisäverollinen)
- 18) 29 §:ssä edellytettyä uimaveden säännöllistä valvontaa
- 19) ruumiiden kuljettamisesta tehdyssä sopimuksessa (SopS 13/1989) tarkoitettuihin ruumiin siirtoihin liittyvistä toimenpiteistä sekä 43 §:n nojalla annetun asetuksen mukaisesta valvontakäynnistä tai tarkastuksesta
- 20) kaivon omistajan talousvesitutkimuksia silloin, kun kysymys ei ole 16 §:n 4 momentissa tarkoitettua vedenjakelualueesta (arvonlisäverollinen) sekä
- 21) Ympäristönsuojelulain (527/2014) 17 luvussa tarkoitetun valtioneuvoston asetuksen noudattamiseen liittyviä tarkastuksia.

C) Säteilylaissa (859/2018) säädettyihin kunnan viranomaisten suoritteisiin, jotka koskevat

- 22) 173 §:ssä tarkoitettua solariumlaitteen tarkastusta.

D) Tupakkalaissa (549/2016) säädettyihin kunnan viranomaisten suoritteisiin, jotka koskevat

- 23) 44 §:ssä tarkoitetun vähittäismyyntilupaa koskevan hakemuksen käsittelyä
- 24) 48 §:ssä tarkoitetun nikotiininesteen vähittäismyyntiä koskevan ilmoituksen käsittelyä
- 25) 50 §:ssä tarkoitetun tukkumyynti-ilmoituksen käsittelyä
- 26) 79 §:ssä tarkoitetun tupakointikieltoa koskevan hakemuksen käsittelyä ja kiellon määrittämiseksi tehtäviä toimenpiteitä sekä
- 27) 91 §:ssä tarkoitettuja tupakkalain valvontamaksuja.

- E) Lääkelaisissa (395/1987) säädettyihin kunnan viranomaisen suoritteisiin, jotka koskevat
- 28) 54 a – 54 d §:ssä tarkoitetun vähittäismyyntiluvan myöntämistä sekä
- 29) 54 a - 54 d §:ssä tarkoitettua myyntiluvan vuosittaista valvontamaksua.
- F) Eläinlääkintähuoltolaissa (765/2009) kunnalle säädettyihin velvollisuuksiin järjestää
- 30) 11 §:n mukaista peruseläinlääkäripalvelua kunnan järjestämällä vastaanotolla (ns. klinikkamaksu, arvonlisäverollinen)
- 31) 13 §:n mukaista kiireellistä eläinlääkäriapua kunnan järjestämällä eläinlääkärin vastaanotolla (ns. klinikkamaksu, arvonlisäverollinen)
- 32) 13 §:n mukaisesti päivystysaluetta varten keskitetty palvelu yhteydenottoja varten (ns. maksullinen päivystysnumero, arvonlisäverollinen)
- 33) 18 §:n mukaisesti palveluja varten tarpeelliset työvälineet (ns. laitemaksu, arvonlisäverollinen).

2 § Maksujen määräytymisperusteet

- 2.1 Maksut perustuvat valvonnasta, matkoista, tarkastuksesta ja näytteenotosta viranomaiselle aiheutuneiden kokonaiskustannusten määrään. Kokonaiskustannuksiin kuuluvat tehtävän hoitamisesta aiheutuvat toimitukset, korot ja poistot sekä osuus hallintokustannuksista. Tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden vähittäismyyntiluvan haltijoilta ja tukkumyynti-ilmoituksen tehneiltä perittävät valvontamaksut määritellään tupakkalaissa perittäväksi myyntipisteperusteisesti.
- 2.2 Valvontahenkilöstön työtunnin hinta on 70 euroa. Työtunnin hinta kerrotaan käytettävällä työajalla, joka lasketaan puolen tunnin tarkkuudella ylöspäin pyöristettynä.
- 2.3 Ulkopuolisten palveluiden, asiantuntijoiden ja laboratoriotutkimusten maksut määräytyvät aiheutuneiden kustannusten mukaan.
- 2.4 Viranomaisen suorittamasta näytteenotosta tai mittauksesta perittävät maksut perustuvat käytettyyn työaikaan. Tarkastusten yhteydessä tehtävästä näytteenotosta peritään maksu korottamalla taulukon mukaista tarkastusmaksua näytteenottoon käytettävän työajan mukaan, kuitenkin vähintään puolen tunnin työajan mukaan. Elintarvikevalvonnan suunnitelmallinen näytteenotto ei ole erikseen maksullista, vaan se sisältyy valvonnan vuosittaiseen perusmaksuun.
- 2.5 Poikkeuksellisen suurta/pientä työmäärää vaativasta valvontasuunnitelmaan sisältyvästä tarkastuksesta, jossa tarkastukseen käytetty aika poikkeaa merkittävästi ennalta suunnitellusta, maksu voidaan määrätä aiheutuneeseen työmäärään perustuen maksutaulukoissa esitettyjä summia korkeampina / alhaisempina. Valvontamaksun muutoksesta poikkeustapauksessa päättää suoritteiden tehnyt viranhaltija.
- 2.6 Jos valvontakohteen kanssa etukäteen sovittua tai valvontaviranomaisen tietynä aikana tehtäväksi määräämää tarkastusta tai näytteenottoa

ei valvontakohteesta johtuvasta syystä voida tehdä, eikä sovittua tarkastus- tai näytteenottoaikaa ole peruttu ennen tarkastusta, peritään valvontakohteelta tarkastus- tai näytteenottomaksuna yhden työtunnin hintaa vastaava summa. Tarkastusten osalta peritään myös käyntimaksu, mikäli peruutus selviää vasta tarkastajan lähdettyä tarkastukselle. Maksuja ei kuitenkaan peritä, jos valvontakohteella on ollut hyväksyttävä syy tapahtuneelle ja kirjallinen selvitys syystä toimitetaan 14 päivän kuluessa tapahtuneesta. Tarkastusta suorittamaan lähtenyt viranhaltija päättää saadun selvityksen perusteella, voidaanko maksu jättää perimättä.

- 2.7 Epämukavalta työajalta maksuja korotetaan seuraavasti:
 – maanantai-perjantai klo 18.00 – 22.00 50 % ja klo 22.00 – 07.00 100 %
 – lauantai klo 8.00–18.00 50 %
 – lauantai klo 00.00–08.00 ja 18.00–24.00 100 %
 – sunnuntaina, kirkollisena juhlapäivänä, itsenäisyyspäivänä, vapunpäivänä, joului- tai juhannusaaton ja pääsiäislauantaina 100 %
- 2.8 Jos tarkastukseen tai näytteenottoon osallistuu enemmän kuin yksi valvontaviranomaisen palveluksessa oleva henkilö valvontakohteesta, kohteen aikaisemmasta toiminnasta tai toimenpiteen laadusta johtuvasta syystä (esimerkiksi parityöskentely työturvallisuussyistä), tarkastusmaksu määräytyy valvontatoimenpiteeseen osallistuneiden yhteenlasketun työajan perusteella. Jos valvontatoimenpiteeseen osallistuu useampia henkilöitä valvontakohteesta riippumattomista syistä (esimerkiksi henkilökunnan koulutus, tarkastajien erityisasiantuntemus), maksu peritään yhden, valvontatoimenpiteestä vastuussa olevan henkilön tarkastukseen käyttämän työajan perusteella.
- 2.9 Viranomaistoiminta on arvonlisäverotonta. Palvelutoiminnasta peritään tämän taksan mukainen tuntimaksu lisättyinä arvonlisäverolla. Muille kuin viranomaisille annettavat lausunnot ovat arvonlisäverollisia.
- 2.10 Asianosaisen kuulemisesta sekä hakemuksen/ilmoituksen ja päätöksen tiedottamisesta aiheutuvat kulut peritään todellisten kustannusten mukaan.

3 § Käsittely ja hyväksymismaksut

- 3.1 Käsittely- tai hyväksymismaksun määräämisen yleisenä perusteena on käsittely- tai hyväksymismenettelyn laajuus. Maksu määräytyy hakemuksen tai ilmoituksen käsittelyyn käytetyn työajan perusteella. Käsittely- tai hyväksymismaksuun voi sisältyä myös tarkastus, mikäli viranomaisella on syytä katsoa sen aiheelliseksi. Käsittely- ja hyväksymismaksuun sisällytetään myös mahdollisesta kuulemisesta, vireillöolosta ja päätöksestä ilmoittamisesta aiheutuneet kustannukset.
- 3.2 Käsittely- tai hyväksymismaksua sovelletaan myös toiminnan olennaista muuttamista koskevaan ilmoitukseen tai hakemukseen sekä toiminnanharjoittajan vaihtumisesta ilmoittamiseen.
- 3.3 Elintarvikelain mukaisen toiminnan osalta maksu peritään lisäksi toiminnan lopettamista koskevan ilmoituksen käsittelystä.

4 § Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelmaan sisältyvien tarkastusten maksut sekä vuosittain perittävät valvonnan perusmaksut

- 4.1 Hyväksytyyn valvontasuunnitelmaan perustuvasta tarkastuksesta ja näytteenotosta peritään valvontamaksu, joka perustuu tarkastukseen käytettyyn aikaan. Tarkastukseen kuuluu tarkastukseen valmistautuminen, tarkastus ja tarkastuspöytäkirjan kirjoittaminen. Tarkastuksen sisällöstä sekä valvontakohtetyypin tarkastukseen keskimääräisesti käytävästä ajasta määrätään tarkemmin valtakunnallisessa toimialakohtaisessa valvontaohjelmassa ja Päijät-Hämeen ympäristöterveyden valvontasuunnitelmassa sekä laatu järjestelmässä. Kohteen tarkastustiheys määräytyy riskinarvioinnin perusteella.
- 4.2 Yhdessä valvontakohteessa samanaikaisesti toteutettavista useista viralliseen valvontaan kuuluvista toimista voidaan periä yksi yhdistetty maksu. Yhdistetty maksu määräytyy toimenpiteeseen käytetyn ajan perusteella. Maksu määräytyy pääasiallisen tarkastuksen perusteella ja siihen lisätään lisämaksuna 50 % muiden samanaikaisesti tehtävien tarkastusten maksuista.
- 4.3 Eläimistä saatavia elintarvikkeita käsittelevien laitosten valvonnasta peritään valvonta-asetukseen (1040/2007) pohjautuva valvontamaksu (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus EY 882/2004 liite IV jakso B). Leikkaamoissa tehtävästä valvonnasta peritään vähimmäismaksuna 2 euroa lihatonnilta. Kalastus- ja vesiviljelmätuotteiden jalostuksen valvonnasta peritään vähimmäismaksua 0,5 euroa tonnilta. Jos edellä mainittu vähimmäismaksu ei kata valvonnasta aiheutuneita kustannuksia, leikkaamoiden ja kalastus- ja vesiviljelytuotteiden jalostuslaitosten valvonnasta peritään vuosimaksuliitteenä olevan maksutaulukon mukaisesti. Muiden eläimistä saatavia elintarvikkeita ennen vähittäismyyntiä käsittelevien laitosten valvonnasta peritään vuosivalvontamaksu. Vuosivalvontamaksu perustuu laitoksen toimintojen valvontaan käytettävään aikaan. Vuosivalvontamaksua voidaan nostaa tai laskea 20 % omavalvonnan toimivuuden ja valvontatarpeen perusteella.
- 4.4 Valvontasuunnitelmaan merkityistä tupakkatuotteiden ja nikotiinienesteiden vähittäis- ja tukkumyyntipaikkojen, nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntipaikkojen sekä tupakointikieltojen ja -rajoitusten tarkastuksista ei peritä erillistä maksua. Tupakkatuotteiden ja nikotiinienesteiden sekä nikotiinivalmisteiden myyntipaikkojen vuosittaiset valvontamaksut kattavat kaiken tupakkalain mukaisen valvonnan.
- 4.5 Valvontasuunnitelmaan sisältyvään projektiin kuuluvista tarkastuksista peritään valvontamaksu käytetyn työajan perusteella alkavaa 0,5 tuntia kohden, mikäli projektin laajuus tai kohdentuminen ei vastaa normaalia säännöllisen valvonnan tarkastusta.
- 4.6 Matkakustannuksista peritään kiinteä käyntimaksu, joka vastaa keskimääräistä matkakustannusta. Tarkastuskohtainen käyntimaksu koko Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän alueella on 40 euroa. Jos tarkastus tehdään terveydensuojelun toimistolla (asiakirjatarkastus) tai etäyhteyksin, käyntimaksua ei peritä. Vuosimaksun piirissä olevilta hyväksytyiltä elintarvikehuoneistoilta ei peritä käyntimaksua säännöllisen valvonnan tarkastuksilta.

- 4.7 Elintarvikelain 72 §:n ja terveydensuojelulain 50 §:n liitteessä 1 luetelluilta suunnitelmallisen valvonnan kohteilta peritään 150 euron suuruisen vuosittainen valvonnan perusmaksu. Maksu peritään 1. päivä tammikuuta rekisterissä olevilta kohteilta. Kesken kalenterivuotta aloittavalta kohteelta maksu peritään vasta seuraavan kalenterivuoden osalta. Toiminnanharjoittajan ilmoittaessa toiminnan loppumisesta valvonnan perusmaksun periminen päättyy seuraavan kalenterivuoden alussa. Perityjä maksuja ei palauteta.

5 § Elintarvikelain mukaisista muista tarkastuksista perittävät maksut

- 5.1 Euroopan unionin ulkopuolelle elintarvikkeita vievien elintarvikehuoneistojen valvonnasta peritään erillinen maksu siltä osin, kun vienti ostajamaan vaatimuksesta edellyttää tavallista kattavampaa valvontaa. Maksu määräytyy tarkastuksiin kuluneen ajan perusteella.
- 5.3 Lisäksi maksu peritään muustakin valvonnasta sekä siihen liittyvästä tutkimuksesta sellaisena kuin valvonta-asetuksen 27. ja 28. artiklassa säädetään. Tähän ryhmään kuuluvat myös toiminnanharjoittajan pyynnöstä tehtävät tarkastukset.
- 5.4 Elintarvikkeiden vientitodistuksista peritään kustannuksia vastaava maksu.
- 5.5 Lihantarkastuksesta perittävä maksu määräytyy tarkastukseen kuluneen ajan perusteella.
- 5.6 Elintarvikehuoneiston omavalvonnan toimivuuden tarkastamiseksi tehtävästä erillisestä näytteenotosta veloitetaan kustannuksia vastaava maksu.

6 § Terveydensuojelulain mukaisista eräistä tarkastuksista ja mittauksista perittävät maksut

- 6.1 Terveydensuojelulain 26 §:n mukaisen terveystilan selvittämiseksi tehdystä mittauksesta, näytteenotosta, tutkimuksesta ja selvityksestä peritään kustannusten mukainen maksu.
- 6.2 Terveystilan selvittämiseksi tehty ensimmäinen tarkastuskäynti on maksuton.
- 6.3 Muusta kuin 50a §:n 2. momentin 1–4 kohdissa tarkoitettua tarkastuksesta, asiakirjatarkastuksesta, mittauksesta, näytteenotosta, tutkimuksista ja selvityksestä, joka liittyy terveystilanteiden selvittämiseen tai haitan poistamisen varmistamiseen, peritään maksu käytetyn työajan mukaan.

7 § Tupakkalain mukainen myyntilupamaksu, myyntiluvan vuosittainen valvontamaksu sekä asuinyhteisön hakemuksesta määrättävä tupakointikielto

- 7.1 Tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden vähittäismyyntilupahakemuksen käsittelystä sekä nikotiininesteiden vähittäismyynti-ilmoituksen ja tukkumyynti-ilmoituksen käsittelystä peritään maksu liitteenä olevan maksutaulukon mukaisesti. Jos luvan käsittely edellyttää kohteessa käyntiä ja/tai joudutaan pyytämään asiapapereiden täydentämistä, korotetaan maksua tehdyn työmäärän mukaan. Myyntilupamaksu on samansuuruinen määräaikaisille ja toistaiseksi voimassa oleville luville ja peritään vain hyväksytyistä luvista.
- 7.2 Mikäli ennen 15.8.2016 myönnetty tupakan vähittäismyyntilupa laajennetaan koskemaan myös nikotiininesteiden myyntiä, peritään ilmoituksen käsittelystä kustannuksia vastaava maksu. Tupakan ja nikotiininesteiden myyntiluvan muutosilmoituksen käsittelystä ei peritä erillistä maksua.
- 7.3 Tupakkalain valvontamaksu peritään 1. päivänä tammikuuta voimassa olevista vähittäismyyntiluvista ja tukkumyynti-ilmoituksen perusteella harjoitettavasta toiminnasta koko kyseiseltä vuodelta. Kesken vuotta aloitettavasta toiminnasta valvontamaksu peritään 50 %:lla alennettuna, mikäli luvan voimassaolo alkaa 1.7. tai sen jälkeen. Jos vähittäismyyntilupa myönnetään määräaikaisena alle kuuden kuukauden ajaksi tai säännöllistä toimintaa harjoitetaan vuoden aikana enintään kuuden kuukauden ajan, on vuosittaisen valvontamaksun suuruus 50 % muutoin perittävästä maksusta. Sekä vähittäis-, että tukkumyyntipaikkojen tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden myynnin valvontamaksut on esitetty liitteessä.
- 7.4 Asuinyhteisön hakemukseen perustuvasta tupakointikiellon määräämisestä peritään maksu käytetyn työajan perusteella. Työajaksi lasketaan hakemuksen käsittely sekä kaikki sellaiset toimenpiteet, jotka tarvitaan tupakointikiellon määräämiseksi, mukaan lukien asukkaille tarvittaessa suoritettavat hallintolain mukaiset kuulemiset. Ilmoittamisesta ja kuuluttamisesta aiheutuvat kulut peritään toteutuman mukaan.

8 § Nikotiinivalmisteiden myyntilupaa ja valvontaa koskevat maksut

- 8.1 Nikotiinivalmisteiden myyntilupahakemuksen käsittelystä sekä myynnin vuotuisesta valvonnasta perittävän taksan yleisinä perusteina ovat lupa-käsittelyn ja valvonnan laajuus sekä hakemuksessa tarkoitettujen myyntipaikkojen ja myyntipisteiden määrä. Myyntilupamaksu peritään vain hyväksytyistä luvista. Vuotuinen valvontamaksu peritään 1. päivä tammikuuta voimassa olevista luvista.

9 § Hakemuksen tai ilmoituksen peruuttaminen ja raukeaminen

- 9.1 Mikäli hakija peruuttaa hakemuksensa tai ilmoituksensa taikka asian käsittely kunnan viranomaisessa raukeaa muusta syystä ennen päätöksen antamista ja viranomainen on ryhtynyt oleellisiin toimiin hakemuksen tai ilmoituksen käsittelemiseksi, peritään maksu käsittelyyn käytetyn ajan perusteella.

10 § Kielteinen päätös hakemuksesta tai ilmoituksesta tai tutkimatta jättäminen

- 10.1 Hakemuksesta tai ilmoituksesta, josta on tehty kielteinen päätös, peritään tämän taksan mukainen maksu. Mikäli kielteisen päätöksen perusteet ovat niin selkeät, että asian laajemmalle käsittelylle ei ole ollut perusteita, maksu määräytyy käsittelyyn käytetyn ajan perusteella.
- 10.2 Tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden sekä nikotiinivalmisteiden myyntilupahakemuksen hylkäämisestä ei peritä maksua.
- 10.3 Jos hakemus tai ilmoitus on päätetty jättää tutkittavaksi ottamatta, maksua ei peritä.

11 § Palautetun hakemuksen käsittelymaksu

- 11.1 Jos tuomioistuin palauttaa muutoksenhaun johdosta asian uudelleen käsiteltäväksi, vähennetään tämän taksan mukaisesta maksusta, mitä samassa asiassa aikaisemmin annetusta valvontaviranomaisen päätöksestä on peritty.
- 11.2 Jos tuomioistuin muutoksenhaun johdosta kumoaa päätöksen sen johdosta, että hakija ei ole ollut hakemansa hyväksymispäätöksen tarpeessa, palautetaan mahdollisesti peritty maksu kokonaisuudessaan.

12 § Maksun suorittaminen ja periminen

- 12.1 Maksu on suoritettava viimeistään laskuun merkittynä eräpäivänä. Eräpäivä voi olla aikaisintaan kahden viikon kuluttua maksun määräytymisen perusteena olevan palvelun saamisesta.
- 12.2 Jos toimenpiteestä määrättyä maksua ei ole suoritettu eräpäivänä, peritään viivästyneelle määrälle vuotuista viivästyskorkoa korkolain (633/1982) 4 §:n tarkoittaman korkokannan mukaan. Viivästyskoron sijasta peritään viiden euron suuruinen viivästysmaksu, jos viivästyskoron määrä jää tätä pienemmäksi.
- 12.3 Mikäli tämän taksan mukaista maksua ei muistutuksesta huolimatta ole maksettu, voidaan se periä ulosottoimin ilman erillistä tuomiota tai päätöstä siinä järjestyksessä kuin laissa verojen ja maksujen täytäntöönpanosta (706/2007) säädetään; elintarvikelaki (297/2021) 74 §, terveydensuojelulaki (763/1994) 50 b §, tupakkalaki (549/2016) 92 §, lääkelaki 54 d §.
- 12.4 Tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden vähittäis- ja tukkumyyntipaikkojen vuosittainen valvontamaksu laskutetaan kalenterivuosittain. Maksun määräytymispäivä on ensimmäisenä vuonna myyntiluvan myöntämispäivä ja sitä seuraavina vuosina tammikuun 1. päivä. Tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden vähittäis- ja tukkumyyntipaikkojen vuosittaisen valvontamaksun periminen lopetetaan luvan rautetessa. Tupakkalain perusteella perittyjä maksuja ei palauteta.

13 § Voimaantulo

- 13.1 Maksut määräytyvät päätös- tai käsittelypäivämääränä voimassa olevan taksan perusteella.
- 13.2 Tämä taksa tulee voimaan 1. päivänä tammikuuta 2023.

Hollolan kunnan ympäristöterveyslautakunta on hyväksynyt tämän taksan päätöksellään 13. päivänä joulukuuta 2023.

Liite 1

Lupahakemusten ja ilmoitusten käsittelystä sekä lupaprosessiin sisältyvästä toiminnan tarkastamisesta perittävät maksut

Hakemusten ja ilmoitusten käsittelystä peritään maksu siihen käytetyn ajan perusteella 70 €/h. Käsitteilyaika on aina vähintään kaksi (2) tuntia. Lupaprosessiin sisältyvästä tarkastuksesta peritään maksu lupapäätöksen yhteydessä.

Talousvettä toimittavan laitoksen riskinarvioinnin hyväksymisestä peritään maksu todellisen työajan mukaan, 70 €/h.

Elintarvikevalvonnan säännöllisen valvonnan maksut

Perustarkastuksen hinta määräytyy käytetyn ajan mukaan 70 €/tunti. Tarkastusaikaan sisältyy valmistelu, itse tarkastus, neuvonta ja ohjaus sekä raportointi. Mahdollisista uusintatarkastuksista veloitetaan 70 €/tunti.

Kohdetyyppi	Lisämääre	Maksu
Elintarvikkeiden myynti		
Elintarvikkeiden vähittäismyynti, teollisesti pakattuja ei-helposti pilaantuvia elintarvikkeita		140 €
Elintarvikkeiden vähittäismyynti, teollisesti pakattuja helposti pilaantuvia elintarvikkeita	< 200 m ²	140 €
	≥ 200 m ²	210 €
Elintarvikkeiden vähittäismyynti, myydään pakkaamattomia elintarvikkeita	< 200 m ² (kioskit yms.)	140 €
	≥ 200 m ²	210 €
Elintarvikkeiden vähittäismyynti, käsitellään helposti pilaantuvia elintarvikkeita	< 200 m ²	210 €
	200–1000 m ²	280 €
	> 1000 m ²	350 €
Elintarvikkeiden tukkumyynti, teollisesti pakattuja ei-helposti pilaantuvia elintarvikkeita		210 €
Elintarvikkeiden tukkumyynti, teollisesti pakattuja helposti pilaantuvia elintarvikkeita		210 €
Elintarvikkeiden tukkumyynti, myydään pakkaamattomia elintarvikkeita		280 €
Elintarvikkeiden tukkumyynti, käsitellään helposti pilaantuvia elintarvikkeita		350 €
Kuluttajan tuotteiden käsittely, eläimistä saatavat elintarvikkeet		210 €
Elintarvikkeiden tarjoilu		
Ravintolatoiminta	< 50 annosta/vrk	175 €
	50–500 annosta/vrk	245 €
	> 500 annosta/vrk	315 €
Grilli- tai pikaruokalatoiminta		210 €
Kahvilatoiminta	pienimuotoinen	140 €
	laaja (lounas/salaatti)	210 €
Pubitoiminta / yökerhotoiminta (jos muuta kuin alkoholi)		140 €
Suurtalous, keskuskeittiötoiminta ja laitoskeittiötoiminta	< 500 annosta	210 €
	≥ 500 annosta	280 €
Suurtalous, tarjoilukeittiötoiminta		210 €
Pitopalvelutoiminta	< 50 annosta/vrk	175 €
	50–500 annosta/vrk	245 €
	> 500 annosta/vrk	315 €

Kohdetyyppi	Lisämäärä	Maksu
Vilja- ja kasvisala		
Myllytoiminta	< 100 000 kg	210 €
	≥ 100 000 kg	350 €
Leipomotuotteiden valmistus, helposti pilaantuvia tuotteita	< 100 000 kg	210 €
	≥ 100 000 kg	350 €
Leipomotuotteiden valmistus, ei helposti pilaantuvia tuotteita	< 100 000 kg	210 €
	≥ 100 000 kg	350 €
Muiden viljatuotteiden valmistus	< 100 000 kg	210 €
	≥ 100 000 kg	350 €
Kasvis-, marja- ja hedelmätuotteiden valmistus	< 100 000 kg	210 €
	100 000–1 milj. kg	280 €
	> 1 milj. kg	350 €
Pakkaamatoiminta ja kauppakunnostus		140 €
Muiden elintarvikkeiden valmistus (muut kuin maito-, liha-, kala-, muna- tai vilja- ja kasvisala)		
Yhdistelmätuotteiden, makeisten, juomien ja muiden elintarvikkeiden valmistus	< 100 000 kg	210 €
	100 000–1 milj. kg	280 €
	> 1 milj. kg	350 €
Elintarvikkeiden varastointi ja pakastaminen		
Elintarvikkeiden varastointi	< 1 000 m ²	210 €
	≥ 1 000 m ²	280 €
Elintarvikkeiden pakastaminen	< 1 000 m ²	210 €
	≥ 1 000 m ²	280 €
Elintarvikkeiden pakkaaminen	< 1 000 m ²	210 €
	≥ 1 000 m ²	280 €
Ammattimainen elintarvikkeiden kuljetus		
Elintarvikkeiden kuljetus, säiliökuljetus, elintarvikkeiden pakastekuljetus, elintarvikkeiden kuljetus jäähdytettynä, elintarvikkeiden kuljetus lämpimänä	≤ 3 autoa	140 €
	4–9 autoa	210 €
	≥ 10 autoa	280 €
Kontaktimateriaalitoiminta		
Pieni tai keskisuuri kansallinen toiminta		210 €
Suuri kansallinen toiminta, mahdollisesti tuontia/vientiä		350 €
Erittäin suuri kansallinen tai kansainvälinen toiminta, tuontia/vientiä		490 €

Muiden kuin taulukossa esitettyjen kohderyhmien tarkastusmaksu määräytyy käytetyn ajan mukaan, 70 €/h.

Eläinperäisiä elintarvikkeita käsittelevien tai valmistavien laitosten vuosimaksut ja hakemusten käsittelymaksut

Riskiluokka	Valvonnan vuosimaksu	Hakemuksen käsittely (uusi toiminta)
Riskiluokka 3, tarkastusten määrä 1/vuosi, esim.*		
Liha-ala: – leikkaaminen, jauhaminen, raakalihavalmisteiden valmistus, tuotanto maks. 10 000 kg/v Kala-ala: – lajittelu, pakastaminen, perkaaminen, fileointi, tuotanto maks. 10 000 kg/v Muna-ala: – munien pakkaaminen, munatuotteiden valmistus, tuotanto maks. 10 000 kg/v	315 €	420 €
Riskiluokka 4, tarkastusten määrä 2/vuosi, esim.*		
Liha-ala: – leikkaaminen, jauhaminen, raakalihavalmisteiden valmistus, tuotanto 10 001–100 000 kg/v, – lihavalmisteiden valmistus, tuotanto maks. 10 000 kg/v Kala-ala: – lajittelu, pakastaminen, tuotanto 10 001–1 milj. kg/v – perkaaminen, fileointi, tuotanto 10 001–100 000 kg/v, – jalostettujen kalastustuotteiden valmistus, tuotanto maks. 10 000 kg/v Maitoala: – raakamaidon käyttömäärä maks. 500 000 l/vuosi tai – tuotanto maks 100 000 kg/v Muna-ala: – munien pakkaaminen, tuotanto > 10 000j kg/v – munatuotteiden valmistus, tuotanto 10 001–1 milj. kg/v	630 €	560 €
Riskiluokka 5, tarkastusten määrä 3/vuosi, esim.*		
Liha-ala: – täyssäilykkeiden valmistus, tuotanto maks. 10 000 kg/v Kala-ala: – kylmäsavu- tai graavikalan vakuumpakkaaminen, täyssäilykkeiden valmistus, tuotanto maks 10 000 kg/v Muna-ala: – munatuotteiden valmistus 1 000 001–10 milj. kg/v	840	560 €
Riskiluokka 6, tarkastusten määrä 4/vuosi, esim.*		
Liha-ala: – leikkaaminen, jauhaminen, raakalihavalmisteiden valmistus 100 001–1 milj. kg/v, – lihavalmisteiden valmistus maks. 10 001–100 000 kg/v Kala-ala: – perkaaminen, fileointi, tuotanto 100 001–1 milj. kg/v, – jalostettujen kalastustuotteiden valmistus, tuotanto. 10 001–100 000 kg/v Maitoala:	1120	980 €

<ul style="list-style-type: none"> – raakamaidon käyttömäärä 500 001–5 milj. l/vuosi tai – tuotanto >100 000 kg/v Muna-ala: <ul style="list-style-type: none"> – munatuotteiden valmistus, tuotanto >10 milj. kg/v 		
Riskiluokka 7, tarkastusten määrä 6/vuosi, esim.*		
Liha-ala: <ul style="list-style-type: none"> – leikkaaminen, jauhaminen, raakalihavalmisteiden valmistus 1 000 001–10 milj. kg/v, – lihavalmisteiden valmistus maks. 100 001–1 milj. kg/v – täyssäilykkeiden valmistus 10 001–100 000 kg/v Kala-ala: <ul style="list-style-type: none"> – perkaaminen, fileointi, tuotanto 1 000 001–10 milj. kg/v, – jalostettujen kalastustuotteiden valmistus, tuotanto maks. 100 001–1 milj. kg/v, – kylmäsavu- tai graavikalan vakuumpakkaaminen, täyssäilykkeiden valmistus, tuotanto 100 001–1 milj. kg/v Maitoala: <ul style="list-style-type: none"> – raakamaidon käyttömäärä > 5 milj. l/v 	1890	980 €
Riskiluokka 8, tarkastusten määrä 8/vuosi, esim.*		
Liha-ala: <ul style="list-style-type: none"> – leikkaaminen, jauhaminen, raakalihavalmisteiden valmistus, tuotanto >10 milj. kg/v, – lihavalmisteiden valmistus, tuotanto 1 000 001–10 milj. Kg/v, – täyssäilykkeiden valmistus, tuotanto 100 001–1 milj.kg/v Kala-ala: <ul style="list-style-type: none"> – perkaaminen, fileointi, tuotanto >10milj. kg/v, – jalostettujen kalastustuotteiden valmistus, tuotanto 1 000 001–10 milj kg/v – kylmäsavu- tai graavikalan vakuumpakkaaminen, jalostettujen kalastustuotteiden valmistus, tuotanto 100 001–1 milj. kg/v 	2800	1400 €
Riskiluokka 9, tarkastusten määrä 10/vuosi, esim.*		
Liha-ala: <ul style="list-style-type: none"> – lihavalmisteiden valmistus, tuotanto >10 milj kg/v, – täyssäilykkeiden valmistus, tuotanto 1 000 001–10 milj. kg/v Kala-ala: <ul style="list-style-type: none"> – jalostettujen kalastustuotteiden valmistus, tuotanto >10 milj kg/v, – kylmäsavu- tai graavikalan vakuumpakkaaminen, täyssäilykkeiden valmistus, tuotanto 1 000 001- 10milj kg/v 	3500 €	1400 €
Riskiluokka 10, tarkastusten määrä 12/vuosi, esim. *		
Liha-ala: <ul style="list-style-type: none"> – täyssäilykkeiden valmistus, tuotanto >10 milj. kg/v Kala-ala: <ul style="list-style-type: none"> – kylmäsavu- tai graavikalan vakuumpakkaaminen, täyssäilykkeiden valmistus, tuotanto > 10 milj. kg/v 	4200 €	1750 €
Eläimistä saatavien tuotteiden vähäinen käsittely		
MMM asetuksen elintarvikehygieniasta (318/2021) tarkoittama toiminta	140–210 €	

*esimerkit ovat vain suuntaa antavia

Riskiluokka määritetään kohteen toimintatyyppiin ja toiminnan kokoluokan perusteella Ruokaviraston ohjeen *Elintarvikehuoneiston ja kontaktimateriaalitoiminnan riskiluokitus ja elintarvikelainsäädännön mukaisen valvontatarpeen määrittäminen* mukaisesti. Ohje löytyy Ruokaviraston sivuilta (www.ruokavirasto.fi).

Mikäli laitoksessa on useamman eläinperäisen raaka-aineen valmistusta, valvontamaksu peritään riskialttiimman toiminnon mukaan. Osa-aikaisesti toimivan laitoksen osalta valvontamaksu voidaan suhteuttaa tarvittavaan valvontamäärään.

Hyväksytyn toiminnan olennaista muuttamista koskevan hakemuksen käsittelystä maksu peritään toteutuneiden työtuntien mukaan.

Vuosimaksu ei kata elintarvikelain mukaisten pakkokeinojen johdosta tehtäviä uusintatarkastuksia. Niistä peritään maksu käytetyn työajan mukaan 70 €/tunti. Jos hyväksytyn elintarvikehuoneiston uusintatarkastus tehdään suunnitelmallisen valvonnan tarkastuksen yhteydessä, peritään siitä käytetyn ajan mukaan lisämaksua 70 €/tunti. Mikäli kohteen säännöllisen valvonnan tarkastustiheyttä joudutaan nostamaan valvonnassa havaittujen puuteiden vuoksi, peritään vuosimaksu tarkastusmäärään suhteutettuna. Erittäin paljon työaikaa vaativasta hakemuksen käsittelystä maksu peritään todellisen työajan mukaan, 70 €/h.

Elintarvikelain mukaisista muista tarkastuksista ja toimenpiteistä perittävät maksut

Toimenpide	Maksu
EU:n ulkopuolelle elintarvikkeita vievien elintarvikehuoneistojen tavallista kattavampi valvonta	70 €/tunti
Elintarvikemääräysten noudattamatta jättämiseen perustuvien toimenpiteiden valvonta	70 €/tunti
EU:n valvonta-asetuksen 27 ja 28 artiklan mukainen valvonta	70 €/tunti
Lihantarkastus	70 €/tunti
Elintarvikehuoneiston omavalvonnan toimivuuden tarkastamiseksi tehtävä erillinen näytteenotto ⁽¹⁾	70 €/tunti
Elintarvikkeiden vienti- yms. todistukset ⁽²⁾	70 €/kpl

¹⁾ Näytteenottomaksujen lisäksi toimijan maksettavaksi tulevat näytteiden tutkimisesta aiheutuvat kulut, jotka laboratorio laskuttaa voimassa olevan hinnastonsa mukaisesti.

²⁾ Todistusmaksuun lisätään maksu, jonka Ruokavirasto perii toimittamistaan todistuksista.

Terveydensuojelulain mukaisen säännöllisen valvonnan maksut

Perustarkastuksen hinta määräytyy käytetyn ajan mukaan 70 €/tunti. Tarkastusaikaan sisältyy valmistelu, itse tarkastus sekä raportointi. Mahdollisista **lisätarkastuksista** veloitetaan 70 €/tunti.

Kohde	Lisämäärä	Maksu
Talousveden jakelu ja käyttö		
Vesi- tai tukkuvesilaitos, vedentoimitus > 1000 m ³ /d		1750 €
Vesi- tai tukkuvesilaitos, vedentoimitus 100–1000 m ³ /d		700 €
Vesilaitokset, vedentoimitus < 100 m ³ /d		280 €
Vesilaitokset, vedentoimitus < 100 m ³ /d, ei omaa ottamoa		210 €
Kokoontuminen, julkiset huvi- ja kokoontumishuoneistot (lasten ja nuorten käyttämät kohteet)		
Kerhotilat, nuorisotilat, iltapäiväkerhot ja sisäleikkipuistot	< 50 asiakaspaikkaa	140 €
	50–100 asiakaspaikkaa	210 €
	> 100 asiakaspaikkaa	280 €
Leirikeskukset		280 €
Opetustoiminta, koulut ja oppilaitokset sekä päiväkodit		
Päiväkodit, esiopetus, peruskoulut, lukiot, kansalaisopistot sekä muut koulut ja oppilaitokset	< 250 m ²	210 €
	251–700 m ²	350 €
	701–3000 m ²	560 €
	> 3000 m ²	770 €
Majoitustoiminta, majoitushuoneistot, vastaanottoiminta		
Hotellit, hostellit, asuntolat, maatilamajoitus, lomakeskukset, leirintäalueen majoitus, vastaanottokeskukset, hätämajoitus jne.	< 20 vuodepaikkaa	140 €
	20–100 vuodepaikkaa	210 €
	> 100 vuodepaikkaa	350 €
Loma-asunnot ja erilliset kalustetut huoneistot esim. Airbnb	1. mökki tai huoneisto Seuraavat mökit tai huoneistot	140 € + 70 €
Kauneudenhoitoa ja ihon käsittelyä suorittavat huoneistot ja laitokset		
Kosmetologihuoneistot, tatuointi, lävistys ja muu ihon käsittely	≤ 2 asiakaspaikkaa	140 €
	≥ 3 asiakaspaikkaa	210 €
Solariumit		140 €
Sosiaalihuollon palvelut ja yksiköt		
Lastensuojeluyksiköt ja vastaavat	< 500 m ² yksikkö	280 €
	500–1500 m ² yksikkö	350 €
	> 1500 m ² yksikkö	490 €
Tehostetun palveluasumisen yksiköt ja vastaavat	< 500 m ² yksikkö	280 €
	500–1500 m ² yksikkö	350 €
	> 1500 m ² yksikkö	490 €
Muut sosiaalialan yksiköt	< 300 m ² yksikkö	280 €
	300–1000 m ² yksikkö	350 €
	> 1000 m ² yksikkö	490 €

Kohde	Lisämääre	Maksu
Liikunta ja virkistystoiminta		
Yleiset uimarannat (EU-uimarannat)		210 €
Pienet yleiset uimarannat ja talviuintipaikat		140 €
Yleiset altaat (uimahalli, uimala tai vesipuisto)		420 €
Muu yleinen allas		210 €
Kylpylät (jos uimahallista poikkeava allas/erikoisallas määrä)		560 €
Yleiset saunat ja saunalaumat	yksi saunayksikkö	140 €
	useampi saunayksikkö	280 €
Yleinen liikuntatila (urheiluhalli, kuntosali tai muu yleinen liikuntatila)	≤ 300 m ² toimintatila	210 €
	> 300 m ² toimintatila	280 €

Muiden kuin taulukossa esitettyjen kohderyhmien tarkastusmaksu määräytyy käytetyn ajan mukaan: 70 €/tunti.

Tutkimukset, selvitykset, näytteenotot, mittaukset, lausunnot, toimisto ja arkistotyö

Terveystensuojelulain 26 § mukaisten asuntojen ja muiden oleskelutilojen terveyshaittojen selvittämiseen liittyvät tarkemmat mittaukset, tutkimukset, selvitykset, näytteenotot sekä terveyshaitan arvioimiseksi annettavat lausunnot: 70 €/tunti.

Talousvesi- ja uimavesinäytteenotto sekä näytetuloksista annettavat lausunnot: 70 €/alkava tunti.

Laboratoriopalvelut ja muut ulkopuoliset palvelut, tutkimukset ja selvitykset: muodostuneiden kustannusten mukaan.

Arkisto- ja asiakirjapalveluista, mikäli ne edellyttävät sihteerityötä, peritään maksu käyttäen tuntiveloitusta 70 €/tunti. Pienin veloitus on ½ tuntia. Lisäksi isommista sivumääristä peritään kopiointikulua 1 €/sivu. Lähetys- ym. kulut peritään toteutuman mukaisesti.

Muut valvontamaksut

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 17 luvussa tarkoitetun valtioneuvoston asetuksen noudattamisen valvontaan liittyvistä tarkastuksista peritään kustannuksia vastaava maksu, 70 €/tunti.

Tupakkalain perusteella perittävät maksut

Tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden myynnin valvontamaksut	Maksu
Vähittäismyyntipaikan tupakkatuotteiden myyntipiste	500 €
Vähittäismyyntipaikan nikotiininesteiden myyntipiste	500 €
Tukkumyyntipaikan tupakkatuotteiden myyntipiste	500 €
Tukkumyyntipaikan nikotiininesteiden myyntipiste	500 €

Tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden myynnin valvontamaksu peritään erikseen jokaiselta myyntipaikassa olevalta myyntipisteeltä. Myyntipisteellä tarkoitetaan tupakkatuotteiden luovutus- tai kassa-toimintoja sisältävää itsenäistä asiakaspalvelupistettä.

Asuinyhteisön tupakointikieltoa koskevan hakemuksen käsittely	Maksu
Hakemuksen käsittely ja kiellon määräämiseksi tarvittavat toimenpiteet	70 € / tunti

Työajaksi lasketaan hakemuksen käsittely sekä kaikki sellaiset toimenpiteet, jotka tarvitaan tupakointikiellon määräämiseksi, mukaan lukien asukkaille tarvittaessa suoritettavat hallintolain mukaiset kuulemiset. Ilmoittamisesta ja kuuluttamisesta aiheutuvat kulut peritään toteutuman mukaan.

Nikotiinivalmisteiden myyntilupaa ja valvontaa koskevat maksut

Myyntipisteiden määrä	Vuosittainen valvontamaksu
1 myyntipiste	140 €
2-3 myyntipistettä	210 €
4-5 myyntipistettä	280 €
6-9 myyntipistettä	350 €
10-14 myyntipistettä	420 €
> 15 myyntipistettä	490 €

Eläinlääkintähuoltolain mukaiset eläinlääkärin vastaanottomaksut

Eläinlääkäri perii asiakkaalta käyntimaksun ja toimenpidepalkkion voimassa olevan kunnallisen eläinlääkäritaksan mukaisesti, maksun hoidossa käytetyistä ja asiakkaalle luovutetuista lääkkeistä ja tarvikkeista sekä mahdollisten ulkopuolisten palvelujen käytöstä aiheutuneet kustannukset.

Lisäksi kaikista vastaanottokäynneistä (lukuun ottamatta tarttuvien tautien ennaltaehkäisemiseksi tehtävistä käynneistä) eläinlääkäri perii kunnalle klinikkamaksua seuraavasti:

	Klinikkamaksut virka-aikana*	Klinikkamaksut päivystysaikana*
Peruskäynti, kesto alle ½ h	10 €	Virka-ajan ulkopuolella klinikkamaksuja korotetaan 50 % klo 22 saakka ja 100 % yöllä (klo 22–08).
Pieni toimenpide, kesto ½-1 h	15 €	
Vaativa toimenpide, kesto yli 1 h	25 €	

* Hintoihin lisätään alv 24 %

Tilakäyntien yhteydessä käytetyistä laitteista peritään laitemaksu. Maksu on sama kaikkina vuorokauden aikoina. Mikäli samalla omistajalla on useampi eläin, peritään kahdesta eläimestä yksi laitemaksu. Kolmen tai sitä useamman eläimen hoidosta laitemaksu peritään kaksinkertaisena.

Laite	Laitemaksu*
Pienlaitteet (esim. nupoutuskolvi, karvaleikkuri, laboratoriolaitteet, haavasarja)	8 €
Peruslaitteet (esim. sähköraspi, synnytysapuvälineet, ultraäänilaitte)	10 €

* Hintoihin lisätään alv 24 %